

Број/Број: 01,02,03/11-05-450/08
Сарајево/Sarajevo, 20. 11. 2008.

Колегијумима оба дома Парламентарне скупштине БиХ

Комисији за спољне послове Представничког дома ПСБиХ

Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и везе Дома народа ПСБиХ

Колегијуму Секретаријата ПСБиХ

**ИЗВЈЕШТАЈ СА ТРЕЋЕГ ПЛЕНАРНОГ ЗАСЈЕДАЊА ПАРЛАМЕНТАРНЕ
СКУПШТИНЕ МЕДИТЕРАНА, Монако, 13-15. новембра 2008. године**

У Монаку је од 13. до 15. новембра 2008. године одржано треће пленарно засједање Парламентарне скупштине Медитерана на којем су учествовале делегације 22 државе чланице ПАМ-а, представници регионалних парламената, немедитеранских земаља, међународних и невладиних организација. У делегацији Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине били су: г. Нико Лозанчић, предсједавајући Представничког дома ПСБиХ, г. Славен Катичић, савјетник, гђица Едина Хрњић, стручни сарадник за сарадњу са међународним организацијама, и г. Аднан Бешић, преводилац. Делегацију је на засједању пратио и акредитовани амбасадор БиХ у Монаку г. Алмир Шаховић.

Службеном отварању засједања претходили су затворени састанци двију главних геополитичких група (сјеверне и јужне), на којима су разматрани предлози кандидата за чланство у Канцеларији Парламентарне скупштине Медитерана, с обзиром на завршетак мандата досадашњим члановима.

Након састанака геополитичких група, г. Лозанчић сусрео се са Sergiom Piazzom, главним секретаром Парламентарне скупштине Медитерана. Господин Piazzom укратко је упознао г. Лозанчића са радом ПАМ-а, изражавајући задовољство што ће г. Лозанчић бити једини предсједник парламента који ће се обратити на пленарном засједању ПАМ-а, посебно због искуства кроз које је прошла Босна и Херцеговине. Навео је како начин који је БиХ пронашла за заједнички живот представља наду за Балкан и Средњи исток. Г. Лозанчић захвалио се на указаној прилици за обраћање на овом скупу надајући се да ће имати могућност да пренесе искуства Босне и Херцеговине, посебно када је у питању рад мултиетничких парламената.

Треће пленарно засједање Парламентарне скупштине Медитерана свечано је отворио принц Алберт II од Монака. У свом говору принц Алберт је нагласио значај Медитерана и улоге коју Кнежевина Монако има у подршци и рјешавању питања од заједничког интереса, као што су одрживи развој и заштита животне средине. Када су у питању сукоби у региону, истакнуо је да је за Монако изузетно важна неутралност.

На почетку рада Скупштине присутнима се обратио и Stephane Valeri, предсједник Националног вијећа Монака, који је истакнуо како разумијевање Медитерана помаже разумијевању региона са свим његовим несигурностима и надама. Такође, парламенти имају важну улогу у промовисању правде и мира, те је у том смислу посебно потцртао важност парламентарне дипломатије као комплементарне дипломатији на нивоу влада. Додао је да Парламентарна скупштина Медитерана нуди платформу за дијалог који надилази традиционални расцјеп између сјевера и југа.

Предсједник Скупштине г. Abdelwahed Radi прочитао је поруку генералног секретара Уједињених нација Ван Ки Моона. Генерални секретар УН-а послао је поруку о Медитерану као јединственој мјешавини култура, искустава и погледа на свијет, гдје се снажно осјећа глобална међузависност, почевши од заштите животне средине и трговине до мира и безбједности. Нарочито је био задовољан најновијим позитивним помацима у овом региону који, како је рекао, уливају наду. У том смислу нарочито важним оцијенио је преговоре између Израела и Палестине, отварање индиректних преговора између Израела и Сирије уз посредовање Турске, успостављање дипломатских односа између Сирије и Либана, те спремност двију страна за постизање рјешења кипарског питања. Иако су ови помаци значајни, још увијек су слаби те је стога, према мишљењу секретара УН-а, потребно да земље региона, као пријатељи и сусједи, преузму активнију улогу у подупирању ових тежњи за постизање мира.

Након уводних обраћања уприличен је кратак сусрет највиших званичника са принцем Албертом II од Монака. Сусрету је присуствовао и г. Лозанчић и том приликом се захвалио принцу Алберту на подршци коју је Кнежевина Монако пружала Босни и Херцеговини.

У наставку засједања Скупштине присутнима су се обратили: г. Нико Лозанчић, предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, г. Alexander Dzashov, потпредсједник Парламентарне скупштине за црноморску економску сарадњу (PABSEC), г. Maxwell Gaylard, замјеник специјалног координатора УН-а за мировни процес на Средњем истоку (UNSCO), те проф. Carlo Rubbia, добитник Нобелове награде за физику (Европска организација за нуклеарна истраживања - ЦЕРН).

У свом обраћању г. Лозанчић је истакао да је засједање Парламентарне скупштине Медитерана прилика за исказивање заједничког опредјељења за сарадњу, дијалог и боље разумијевање међу народима и државама Медитерана. Међусобно упознавање и размјена различитих искустава и информација могу допринијети бољем разумијевању и јачању повјерења. Г. Лозанчић је говорио о напретку који је остварила БиХ након вјероватно најкрвавијег сукоба на тлу Европе послје II свјетског рата. Поменуо је успостављање и учвршћивање мира и демократских институција, спровођење избора према демократским стандардима, повратак расељених и избјеглих, успостављање јединствених оружаних снага, успостављање независне обавјештајне агенције, реформу фискалног, образовног и система јавног информисања, те јавне управе и полицијских снага, и на крају потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању са ЕУ и почетак интензивирањем дијалога о приступању НАТО-у. Истичући да је Парламентарна скупштина Медитерана прилика за непосредну размјену искустава кроз коју се јачају међусобни односи и култура дијалога, компромиса те међусобног уважавања, г. Лозанчић позвао је државе чланице да са скупа упуте заједничке поруке мира и охрабрења, поруке свијести о заједничким проблемима и заједничкој спремности за њихово рјешавање.¹

У наставку засједања презентоване су активности три стална комитета: Првог сталног комитета (*Комитет за политичку и безбједносну сарадњу*), Другог сталног комитета (*Комитет за*

¹ Интегрални текст обраћања г. Лозанчића налази се у прилогу Извјештаја

економску, социјалну и сарадњу у области заштите животне средине) те Трећег сталног комитета (Комитет за дијалог између цивилизација и људска права).

Централни догађај на трећем пленарном засједању Парламентарне скупштине Медитерана била је презентација и усвајање Медитеранске повеље, политичког манифеста којим се изражава одређено за мир, безбједност и напредак у име медитеранских народа. Према ријечима предсједника ПАМ-а Abdelwahida Radia, Повеља је документ којим се дефинишу идентитет Медитерана и мапа пута за будућност региона.²

На засједању ПАМ-а потекла је и иницијатива за обиљежавање Дана Медитерана, коју је презентовала гђа Elissavet Papademetriou, потпредсједница ПАМ-а. Сваке године 21. март биће обиљежен као Дан Медитерана, а тема којом ће бити обиљежен први Дан Медитерана 21. марта 2009. године је: „Заједничке вриједности – заједничке аспирације“ и биће прије свега усмјерена на младе из овог региона.

На завршетку засједања изабран је нови предсједник ПАМ-а, као и нови чланови Канцеларије током идуће двије године. За предсједника ПАМ-а изабран је г. Rudy Salles, потпредсједник Националне скупштине Француске, док су за чланове Канцеларије изабрани: гђа Elissavet Papademetriou (Грчка), г. Francesco Amoroso (Италија), г. Suleiman Ghneimat (Јордан), г. Muhamed Titna Alaoui (Мароко), г. Tayseer Quba'a (Палестина) и г. José Junqueira (Португал). Остало је упражњено мјесто у Канцеларији које испред јужне геополитичке групе припада Алжиру.

Учесницима трећег пленарног засједања Парламентарне скупштине Медитерана презентован је и финансијски извјештај за 2008. годину те Пројекција буџета и појединачни доприноси држава чланица за 2009. годину. Према ријечима генералног секретара ПАМ-а, отежавајућа околност у финансијском погледу је што три државе чланице нису уплатиле доприносе за 2008. годину (БиХ је уредно извршила уплату 11.000 евра, колико износи њен допринос), те је апеловао на благовремено извршење уплата за 2009. годину. Будући да Буџет ПАМ-а за 2009. годину није повећан, износ који БиХ треба да уплати за рад ПАМ-а остао је исти као и у 2008. години (укупно 11.000 евра).

Учествовањем делегације Парламентарне скупштине БиХ на трећем пленарном засједању Парламентарне скупштине Медитерана указано је на потребу активнијег и редовнијег ангажмана посланика у раду те институције. Наиме, остале државе чланице Парламентарне скупштине Медитерана заступљене су у сталним комисијама која броје максимално пет чланова укључених у редовне активности ПАМ-а (три стална комитета, поткомитети, редовна годишња засједања), те би било упутно ангажман представника из БиХ са *ad hoc* нивоа подићи на ниво сталне заступљености у Парламентарној скупштини Медитерана.

Извјештај припремила:

Едина Хрњић

Стручни сарадник за сарадњу
са међународним организацијама

Извјештај одобрио:

Нико Лозанчић

Предсједавајући Представничког дома

² Текст Медитеранске повеље са додатком налази се у прилогу Извјештаја

Доставити:

- *наслову*
- *Одјелу за информације и документацију*
- *Министарству иностраних послова БиХ*
- *а/а*